

EL FUTUR DEL SECTOR AGROALIMENTARI

Lleida, 30 de maig de 2017.

Cicle de conferències "Els empresaris volem saber" organitzat pel Fòrum Empresarial Creiem en Catalunya

Catalunya, el segon clúster agroalimentari d'Europa

La configuració física de Catalunya, plena de muntanyes i amb algunes comarques semiàrides, no afavoreix una agricultura competitiva. Tanmateix, **l'enginy i la voluntat ens ha permès desenvolupar un importat clúster agroalimentari, el segon d'Europa**. Les paraules clau per aconseguir-ho han estat: producció mediterrània, regadiu, ramaderia intensiva vinculada a la indústria a través de la fórmula de la integració, qualitat diferenciada, impuls a la recerca i la innovació a través d'una extensa xarxa de col·laboració entre el sector públic i privat i apertura al mercat global. **Tot plegat amb un protagonista principal, sovint poc i injustament valorat, que és la nostra pagesia.**

Però, malgrat tot, avui encara resten amplíssimes àrees rurals de muntanya o secà abocades al despoblament. Alhora, les estructures productives es troben en plena transformació, amb unes relacions al llarg de la cadena alimentària altament asimètriques.

En general, **l'agroalimentació ha de fer front a la gran transició vers un desenvolupament sostenible** amb reptes importants en l'àmbit mediambiental, en la lluita contra el canvi climàtic, amb relació a l'aigua, a la sanitat alimentària, a l'energia, al malbaratament alimentari... Tot plegat vers un món que haurà de ser més just, més equilibrat i més solidari, si no vol fracassar. Per això ens caldran polítics valents i caldran eines i mitjans per actuar.

L'agroalimentació catalana, discriminada a l'Espanya actual

Vivim en un Estat que ens va a la contra en un moment en què s'estan prenent decisions importants.

No s'ha defensat la nostra especificitat a Brussel·les, com a conseqüència **la pagesia catalana cobra de mitjana la meitat dels ajuts directes de la mitjana d'Espanya** en relació amb el valor afegit agrari. Per aquesta raó els ajuts directes representen a Catalunya solament un 12 %

del VAB agrari, la meitat del percentatge que per al conjunt de l'Estat espanyol (23 %) i encara menys que països com França (29 %) o Alemanya (32 %).

Es distribueixen fons europeus per criteris polítics electoralistes, sempre discriminadors per a Catalunya, com per exemple les normatives que perjudiquen el boví de carn intensiu.

Hi ha una **clara discriminació en els ajuts de desenvolupament rural**. Al darrer Programa de Desenvolupament Rural (2007-2013) Catalunya va rebre un 3,92 % del total de l'Estat, un percentatge que no guarda comparació amb cap possible indicador objectiu, ja sigui superfície (6,36 %), persones ocupades al sector agroalimentari (12,2 %), VAB agrari (10,91 %) o el VAB agroalimentari (16,18 %).

Afortunadament, Catalunya ha reaccionat obrint-se al món amb un salt espectacular en exportacions. Segons Intereg les exportacions catalanes a l'exterior (no solament agroalimentàries) representen ja el 62,7 % del total, quasi el doble que es dirigeixen a la resta de l'actual Estat espanyol (37,3 %).

L'agroalimentació catalana al si d'un Estat propi: esdevenir protagonistes de la transició al desenvolupament sostenible mundial

Catalunya disposa d'un sector agroalimentari fort i competitiu, aquest és la millor garantia de futur, i que és l'eina des de la qual abordar els reptes que s'han descrit.

Una de les pors expressades pels agricultors és en relació amb el cobrament de la PAC. En el marc de la Unió Europea, evidentment, **se seguirà cobrant la PAC, hi haurà capacitat de negociar-la directament i es disposaran de més recursos**. Cal recordar que Catalunya és contribuent neta de la Unió Europea neta, amb un saldo de 850 milions d'euros anuals. Diners que, comparativament, representen més del doble dels diners que rep de la PAC (que ja han estat inclosos al càlcul del saldo).

Un Estat propi ha de permetre, dins d'Europa, defensar el nostre model agrari amb una relació més equilibrada en relació amb els Fons europeus i amb **més capacitat per fer polítiques pròpies de desenvolupament rural** a fi de donar resposta a àmplies àrees amb dificultats. En aquest sentit cal recordar que els països de l'OCDE que més ajuden l'agricultura són (per aquest ordre) Noruega, Suïssa, Corea, Japó i Islàndia. Cal subratllar que són països desenvolupats amb poc sol agrícola i una orografia complicada, com és el cas de Catalunya

En poder gestionar tots els ingressos fiscals disposarem de major capacitat per avançar en els projectes bàsics pel nostre futur, entre ells **l'impuls a la recerca i a la innovació dotant de recursos suficients el clúster agroalimentari català**; l'atenció als reptes mediambientals i la lluita contra el canvi climàtic; i **completar, de manera equilibrada i sostenible els plans de regadiu** (com el sistema Segarra-Garrigues) que han de permetre sostenir la població a les àrees rurals i donar un fort impuls a les rendes agràries..

Un Estat propi possibilitarà una millor identificació, valoració i defensa de la qualitat dels productes **Origen Catalunya**.

Alhora, **permetrà un salt endavant en la simplificació administrativa i legislativa** al suprimir el nivell de l'Estat espanyol. No haurem d'esmerçar energies en la defensa d'un marc competencial, sempre posat en qüestió per l'Estat espanyol. La proximitat afavorirà polítiques més adaptades a les nostres necessitats.

El món està immers en un canvi històric, **estem vivint la gran transició vers un desenvolupament sostenible**, l'únic desenvolupament possible. Avui s'estan prenent grans decisions que afecten el nostre futur i en aquest procés de canvi, ara ens representa un estat obertament hostil als nostres interessos. **La independència ens ha d'oferir la possibilitat de ser-ne protagonistes i ens ha de proporcionar recursos per a fer les polítiques que precisem**. La valentia per a fer-les i l'encert d'aquestes dependrà de nosaltres.

Francesc Reguant

Economista, MBA en Funció Directiva. Vicepresident de la Comissió d'Economia Agroalimentària del Col·legi d'Economistes de Catalunya. Ha estat Director d'Administració i Sistemes d'Informació de l'IRTA (Premi ACCID 2003) i Cap del Gabinet Tècnic del Departament d'Agricultura. Ha simultaniejat la seva activitat amb la docència i la divulgació en revistes tècniques i de divulgació. Es habitual col·laborador de la premsa escrita i és autor o coautor de 12 llibres, entre ells "Gestión integrada", "Entendre l'agricultura" i "El Sistema Alimentario".